

Mens vi venter på kravet om CO2-regnskaber

– Grøn omstilling, fra hvad til hvad?

Den grafiske branche har været pionere i den gradvise grønne omstilling. Der produceres stadig mindre miljøbelastende.

Allerede helt tilbage i 1970-80erne blev trykfarverne ændrede så de indeholdt vegetabiliske olier eller vand, i stedet for organiske opløsningsmidler. Så blev afvaskningsmidler som terpentin og benzin erstattet med forskellige vegetabiliske oliebaseerede afvaskningsmidler.

Siden kom ønsket om miljømærket papir, hvor Svanemærket, FSC, PEFC og EU's blomst

er de dominerende. Det blev efterfulgt af ønsket om svanemærkede tryksager (ikke kun papiret) og svanemærkede trykkerier. Desuden kom kravet/ønsket om miljøledelsessystemer som ISO 14001 og EMAS og i øjeblikket ønsket om klima-neutral tryksag og det krævende Cradle-to-Cradle.

”Flere og flere kunder spørger nu efter miljøvenlige tryksager”

Parallelt med alt dette, opstod ønsket om at virksomhederne også skulle udvise global, social ansvarlighed og at de kunne fremsætte bevis for dette.

Det førte til fokus på ISO 26000 (CSR) via ledelsessystemet for samfundsmæssigt ansvar DS 49001. Men også tilmeldinger til UN Global Compact og overholdelse af FN's 17 verdensmål.

Er der overhovedet tid til at producere nogle tryksager?

Forhåbentlig. Men egentlig er det jo underordnet, hvad vi mener om alt dette. Det er udefrakommende krav og forventninger og Grakom har da også i årtier hjulpet deres medlemsvirksomheder med alt dette, så fokus stadig kunne være på kerneydelsen.

Flere og flere kunder spørger nu efter miljøvenlige tryksager eller de efterspørger direkte oplysninger om, hvor meget den enkelte tryksag belaster miljøet. Heldigvis har Grakom og Intergraf lavet et klimaværktøj (ClimateCalc), som kan beregne den individuelle grafiske produkts klimabelastning i et livscyklusperspektiv.

Kan vi så få ro?

Sandsynligvis ikke. Der er nemlig især tre eksterne interessenter, der presser på. Officielle og uofficielle klimaorganisationer og deres agitatorer, politikere med ønsker om at vise handlekraft og kunder der ønsker at retfærdiggøre deres egen klimapåvirkning. Ingen af disse tager hensyn til, om vi er en lille, mellemstor eller stor virksomhed. Krav og forventninger vil gælde alle virksomheder.

Derfor må vi forudse, at det næste bliver kravet om, at alle virksomheder skal aflægge CO₂-regnskaber for hele virksomheden, efter den såkaldte Green House Gas Protocol (GHG), hvor alle aktiviteter skal kortlægges i forhold til de såkaldte Scope 1, Scope 2 og Scope 3.

Men selv om ClimateCalc-værktøjet indeholder muligheder for at kunne hjælpe med dette regnskab, så bør virksomheden selv begynde at kortlægge alle aktiviteter i hele værdikæden / forsyningskæden. Det vil sige fra leverandørens underleverandør til kundernes brug af det trykte produkt og dets endelige bortskaffelse. Fra vugge til grav, eller vugge til vugge, som det vist hedder nu.

Hvordan kommer vi i gang?

Det vil være naturligt for de fleste virksomheder at starte med et virksomhedsregnskab der omfatter de aktiviteter, der ligger inden for virksomhedens mure, også kaldet Scope 1 og 2. Det nemmeste er at starte med at danne sig et overblik over hvor vi står nu. Se på sidste års energiforbrug (el, varme, vand, transportbrændstof etc.). Dette kan omregnes til CO₂e-udledning forbundet med virksomhedens energiforbrug. Sammenlign denne med dette års energiforbrug. Herefter kan man se på de tre kategorier:

”Det nemmeste er at starte med at danne sig et overblik over hvor vi står nu”

Scope 1:

Alt hvad du kan kontrollere direkte

Scope 1-emissioner er direkte drivhusgasemissioner, der opstår fra kilder, der er kontrolleret eller ejet af din virksomhed (f.eks. emissioner forbundet med brændstofforbrænding i kedler, ovne, køretøjer)

Scope 2:

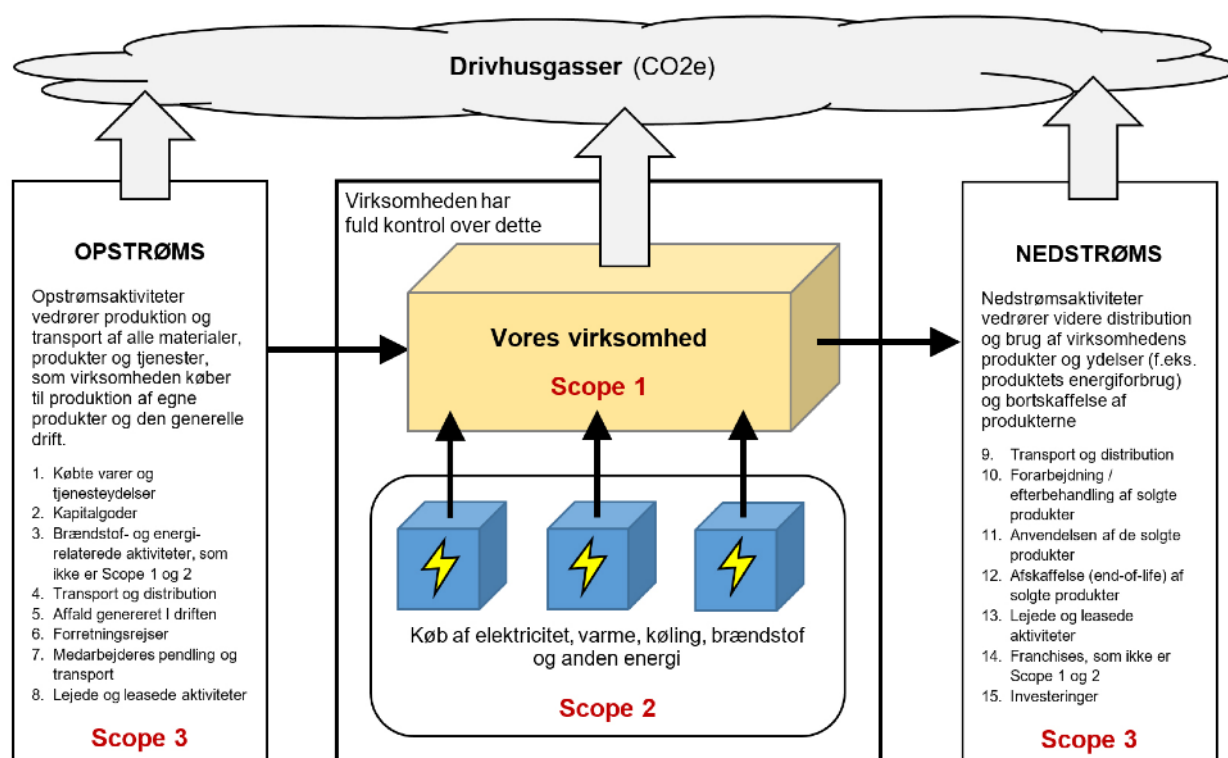
Alt, hvad du indirekte kan kontrollere

Scope 2-emissioner er indirekte drivhusgasemissioner forbundet med jeres køb af elektricitet, varme, køling og vand. Selvom Scope 2-emissioner fysisk forekommer i den virksomhed, hvor de produceres, er de medtaget i din virksomheds CO₂-regnskab, fordi de er et resultat af din virksomheds energiforbrug.

Scope 3:

Alt hvad du ikke nødvendigvis kan kontrollere

Scope 3-emissioner er alle de emissioner, som din virksomhed er ansvarlig for uden for jeres egne vægge, fra de varer I køber hos leverandører til bortskaffelsen af de produkter I sælger.

Aktiviteter, der fører til Scope 3-emissioner, kan generelt opdeles i to kategorier: opstrøms- og nedstrømsaktiviteter, en metafor for en flod eller et flow i værdistrømmen (se figuren).

Generelt kan man sige, at emissioner fra opstrømsaktiviteter vedrører produktion og transport af alle materialer, produkter og ydelser, som din virksomhed køber til produktion af jeres egne produkter og generelle drift.

Nedstrømsaktiviteter vedrører den videre distributions- og brugsfase og bortskaffelse af din virksomheds produkter. Typisk er fokus mest på opstrømsaktiviteter, da det er her virksomheden har mest kontrol, mens nedstrømsaktiviteter ofte er helt ude af virksomhedens hænder. Analyser viser dog, globalt set, at for virksomheder er de indirekte udledninger fra hele Scope 3, større end for både Scope 1 og 2 tilsammen.

En systematisk ramme

I figuren ses de 15 rapporteringskategorier i Scope 3 og hvordan Scope 3 forholder sig til Scope 1 og Scope 2. De 15 kategorier i Scope 3 har til formål at give virksomheder en systematisk ramme til at måle, styre og reducere emissioner på tværs af virksomhedens værdikæde. Kategorierne er designet til at være gensidigt udelukkende for at undgå, at en virksomhed dobbelttæller emissioner mellem kategorier. Se mere på ghgprotocol.org.

Da Scope 1 og 2 emissioner er under fuld kontrol af din virksomhed er de som udgangspunkt obligatoriske at beregne i forskellige officielle rapporteringsplatforme

såsom CDP1.

Scope 3-emissioner er som udgangspunkt valgfrie at medtage i virksomhedens CO₂-regnskab, da det kan være svært at fremskaffe tilstrækkelige data, og beregningerne vil ofte være behæftet med stor usikkerhed. Derudover er din virksomheds Scope 3-udledning andre virksomheders Scope 1 og 2-udledning, som de så er ansvarlige for at indberette.

Intergraf lavede i 2021 en liste over de vigtigste 13 parametre, som normalt er ansvarlige for ca. 95 % af den CO₂-udledning, der kan

være forbundet med trykkeri-aktiviteter i forbindelse med produktion af trykte produkter. Publikationen hedder Intergraf recommendations on CO₂ emissions calculation in the printing industry.

Vi bliver nok nødt til at sætte os ind i alt dette, så vi er lidt forberedte når kravene kommer. På DMJX er jeg selv ved at udvikle et undervisnings-

forløb i Bæredygtig medieproduktion, som både skal handle om trykt medieproduktion, tv- og film produktion, videoproduktion og website-produktion. Vi må forberede den nye generation. ☺

Scan QR koden og se/download anbefalingerne fra Intergraf her.